

ФІЛОСОФІЯ ТА СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЖИТТЯ

Філософія економіки або як інакше називають філософія економічного життя – різновид прикладного знання про сутність економіки як специфічної сфери суспільного життя, складної системи господарювання.

Актуальність : Філософія в економічному житті завжди буде актуальною ! Звісно ця думка може сприйматись як найідеальніше припущення . Ми не можемо знати що станеться з людством через тисячу років , з цивілізацією , можливо культура завершиться на цій планеті , але маю надію що вона продовжиться за межами Землі , Не вдаючись в футурологічні прогнози , перейдемо до нашої епохи . Двадцять першому столітті філософія економіки необхідна як вода і повітря . учасних людей можемо охарактеризувати як розчарованих в релігії , схильних до казаного цинізму , не здатних до фільтрування інформації яка сиплеться з усіх сторін Також варто не забувати про соціологію економічного життя , тому що саме вона вивчає соціальні процеси і явища що відбуваються в сфері економіки

Вона робить акцент і розглядає такі актуальні пункти як -соціальні функції економіки ;- соціальні аспекти економічних інститутів ; форми економіки ;-соціальні групи в економіці ;-міжгрупові відносини ;-участь в керівництві державою ;-норми господарського права ;

Актуальним об'єктом соціології економіки є економічне життя як взаємодія різних соціальних груп.

Мета : здійснення теоретичного аналізу поняття «філософія і соціологія в економічному житті» визначення та сутність змісту . Об'єктом дослідження статті є «філософія і соціологія економіки» Проблематика та наслідки діяльності **Дослідження** : «Соціологією називається така наука яка розуміє соціальну дію проблемно і через це причинною її хід та результат» (Макс Вебер «Економіка та суспільство» 1921) . Макс Вебер – німецький соціолог, Філософ, історик , політичний економіст вважається дуже поважним

дослідником . Ідеї Вебера справили значний вплив на розвиток суспільних наук , а зокрема соціології . Поряд із Емільом Дюркгеймом і Карлом Марксом Вебер вважається один із основоположників соціологічних наук .Вебер ввів до наукового вжитку термін «соціальна дія» . Учений був послідовником прихильником методів антипозитивізму стверджуючи , що для Дослідження соціальних дій більше підходить не чисто емпіричний але «інтерпретуючий» метод.Також не забуваючи філософію хочу навести приклад одного дуже відомого філософа мислення якого перевернуло світ і заставило мислити по інакшому

Конфуцій – давньокитайський філософ та політичний діяч , титульна фігура у конфуціанстві. У його вчення значна увага приділяється питанням світобудови і справедливого суспільного устрою у піднебесній , тобто сучасними словами у , глобальному суспільстві.

Вислаб матеріалу : Соціологія економічного життя суспільства та можливі системи його організації . Розвиток людського суспільства свідчить : по перше , що життя людей здійснюється завжди в певних економічних формах , і , по-друге , що деякі загальні форми економічного життя зберігаються протягом тривалих відрізків історії . Сутність цих форм у розвитку суспільства полягає в тому , що за їхньою допомогою виявляється структура суспільних потреб , відбувається розподіл ресурсів , вои сприяють залученню членів суспільства до суспільної праці . В рамках наявних економічних форм відбувається суспільне відтворення та йде процес задоволення суспільних і особистих потреб. Еволюція економічних форм проходить під впливом таких процесів, як розвиток форм власності, поділ праці, спеціалізація та кооперування. Здійснюються ці процеси поступово й за іншими законами, ніж розвиток і зміна суспільних формацій. А це означає, що одна й та ж економічна форма може існувати при різних формаціях. Філософія економіки (економічного життя) : Філософія економіки – різновид прикладного філософського знання про сутність економіки як специфічної сфери суспільного життя, складної системи господарювання.Філософія економіки - розгляд економіки з філософської точки зору, особливо дослідження цінностей економічного фактора у зв'язку з культурою взагалі, а також зв'язків між загальними світоглядними принципами й економічними теоріями якої-небудь епохи. Термін **«Філософія економіки»** вводить у вжиток італійський філософ Б.Кроче. Він розглядає економічну сферу соціальної діяльності, як таку, що «почала» розвиватися як філософія одразу після усвідомлення своїх фактів як економічних». Сутнісний вимір філософського дослідження економічної сфери соціального буття він обґрунтовує крізь призму аналізу поняття «корисність» (utile). Такий аналіз сутності економічних відносин у суспільстві сприяє формуванню концепції утилітаризму як основи розподілу економічних благ. Подальший розвиток запропонованого Б. Кроче аналізу методологічних перспектив філософії економіки як самостійної галузі соціального знання, формування предмета її дослідження та категоріального апарату здійснювала у теоретичних напрацюваннях низка дослідників другої половини ХХ століття. Філософський аналіз таких економічних категорій як «праця», «вартість», «капітал», «гроші» тощо, представлено у працях К. Маркса, М. Вебера, Г. Зіммеля, К. Поппера, Л. Мізеса та Ф. Гаєка, Ю. Габермаса, Ф. Фукуями, О. Тоффлера, серед російських мислителів – С. Булгаков Завдання філософії економічного життя : -Філософія економічного життя покликана досліджувати та розв'язувати проблеми таких сутнісних вимірів економічного життя суспільства , як власність , вартість , праця , капітал тощо -Сучасна філософія економіки розвивається по декількох напрямках : філософія господарства , філософія бізнесу , філософія власності , філософія товару і грошей , філософія економічної політики , господарська етика . -Сучасна філософія здійснює філософсько-методологічний аналіз основ

Висновок : Конкретною передумовою формування нового соціологічного мислення є схожість досліджуваних проблем. Вони актуальні для соціології різних країн і можуть за умови їх спільного вивчення піднести соціологічні знання до принципово нової вершини. З огляду на це дуже важливого значення набуває здобуття порівняльних даних, які можна використовувати для розв'язання завдань, що мають теоретичний та вжитковий характер. Схожість постановки, змісту і способів дослідження соціальних проблем у різних країнах зумовлено тим, що всі народи однаково переймаються питаннями виживання людини, екологічної безпеки, підвищення ефективності виробництва, взаємодії різних соціальних груп тощо.

Література

1. Вебер М. Основные социологические понятия // Избр. произв. – М 1990.
2. Гончарук (Чочал) Т.В., Джугла Н.В., етнологічні ітенції осмислення українства у філософії Богдана Цимбалістого. // Психологія і педагогіка. – Тернопіль, 2018. - №1-2. – с 155-162.
3. Джугла Н. До питання Українського східного Обряду у рішеннях Замойського скандалу 1720р. / Історія релігій в Україні. – Львів, «Логос», 2005. – с 210-215
4. Дюркгейм З. О разделении общественного труда: Метод социологии. – М., 1990.
5. Дюркгейм Е. Социология и социальные науки // Филос. и социол. думка. – 1990

6. Філософія: історія, суспільство, освіта.- К.: 2011.
7. Філософія: навч. посіб./ Гончарук Т.В., Джугла Н.В., Шумка М.Л., - Тернопіль: підручники і посібники, 2016. – 416 с
- 8.

Гураль Наталія студентка гр. ЕЕП-11

РОЗВИТОК ДУХОВНОГО ЖИТТЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ РОЗБУДОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Постановка проблеми: Розбудова Української державності, побудова суспільства неможлива без розвитку української духовності. Відколи наша держава незалежна, основною метою державного управління був і є розвиток економіки, а духовна сфера суспільства розвивалась за залишковим принципом. Через те, що духовний розвиток суспільства не мав чіткої програми, будь – яка сфера не розвивалась так, як то мало бути. Для вирішення проблем у духовній сфері потрібно обдумати діяльність органів державної влади щодо формування і розвитку духовних цінностей українського суспільства.

Мета дослідження : відродження духовності, духовного життя в українському суспільстві, відновлення цінностей Української Держави. Юність – це пора вільної активної волі, яка вчиться розрізняти добро від зла: послух від свавілля, любов від хотіння, совісне від безсовісного. Життя ставить чимало випробувань, які дуже складно подолати, особливо у молодому, юначому віці. Це період поривів і наснаги, ризику і необдуманості. Людина, все частіше задумується над життєвим шляхом, прагне ставитися до самої себе свідомо, саморозвиватися, самовиховуватися. Це процес піднесення людини! Один з філософів назвав це «людським самобудівництвом». Основним принципом цього будівництва є духовний світ людини.

Духовний світ мислителя минулого ототожнювали з душею людини. Уявлення про душу було, як віра в те, що наші думки, воля, почуття, саме життя, було чимось відмінним від тіла, хоча з ним пов'язане. Так, Платон порівнював тіло з кораблем, а душу - з керманцем корабля. Матеріальне і духовне, тіло і психіка пояснювалось таким чином, як дві самостійні засади. Також відомий філософ Аристотель створив ідею про нероздільність душі і тіла. Йому належить також думка про те, що душа людини - перший двигун тіла. Ще один відомий французький мислитель Декарт відзначив, що душа зв'язана з тілом не як керманець з кораблем, а набагато тісніше, складаючи з ним ніби одне ціле. Людина, у якій розвинуте духовне життя, володіє, як правило, важливою особистісною якістю. Така людина набуває духовність, як прагнення до висоти своїх власних ідеалів і помислів. Духовність припускає наслідування гуманістичним, ціннісним орієнтирам, душевність, дружелюбність у спілкуванні та відношенні між людьми. І навпаки, людина, у якій духовне життя практично не розвивалось, бездуховна. Духовність виступає внутрішнім світом людини, зв'язком людини з релігією. Духовність – це те, що може відрізнити людину, що властиве лише їй одній. Основною метою духовного самовдосконалення є досягнення гармонії між власним життям і навколишнім світом

Сутність духовного світу людини визначали і словом «дух». Англійський філософ Т. Гоббс указував: у найбільш загальноприйнятому значенні слово «дух» - це людський вимір, людський розум або його схильність. А схильності розуму, зауважує філософ, бувають різні: схильність до моральної неохайності ми називаємо нечистим духом, схильність до злості - злим духом, схильність до похмурості - похмурим духом; сум, викликаний думкою про нестачу своїх сил, називається занепадом духу, а хоробрість - це велич духу.

З покоління в покоління найважливішим місцем у духовному житті суспільства є релігія, а також релігійна свідомість. Повноцінно духовно-розвинута людина не тільки усвідомлює велич Творця, але й здатна любити інших, творити добро, милуватися красою, бути ввічливою, знати цінну життя і прагнути ще більш духовно збагатити себе. Основним внеском церкви має бути те, щоб зберегти пам'ятки історії, національні святині українського народу. Сьогодні за словами Ярчука, ідеалом християнського виховання є чесна людина, яка житиме згідно з наукою та допомогою церкви. Духовність - це ідеал, до якого прагне людина у її особистому

розвиток, в основному орієнтація на вищі, абсолютні цінності. Цінності нерозривні з духовним світом особистості. Якщо розум, знання складають найважливіші компоненти духовності, які формуються на цій основі, відносяться до тих цінностей, які пов'язані з життям та сенсом життя людини, так чи інакше вирішальним питанням про вибір свого життєвого шляху, цілей і сенсу своєї діяльності і засобів їх досягнення.

Численні проблеми сучасної української держави такі, як політичні й економічні, проблеми у сфері екології та медицини, корупція, техногенні катастрофи, наркоманія, алкоголізм, соціальна несправедливість мають одне спільне підґрунтя - недостатній рівень духовності в українському суспільстві.

Політика втратила духовні орієнтири і зайнята телеімітаціями. З часу отримання незалежності в Україні не зроблено жодного перетворення фундаментального рівня в жодній сфері життя. Українство знає пригнічення духу і стає бездуховним. На сьогодні час в українському суспільстві відсутня будь-яка ідеологія, а це спричиняє некоректне формування особистості. У багатьох випадках й усі вище наведені проблеми є наслідком цих обставин.

Сьогодні найбільш актуальним є відродження духовності.

Потрібно щоб люди привчилися гармонізувати свої стосунки з іншими, вчитись гармонізувати цінності та моралі, усвідомлювати свою відповідальність перед суспільством за вчинки та дії. Адже саме духовне життя є невід'ємною складовою розбудови української Держави.

Духовно – моральне виховання молоді – це водночас велика відповідальність і джерело зміцнення нації. Сучасна молодь взагалі не бачить сенсу в духовності.

Формування духовної особистості потребує від батьків, від самої людини постійного вдосконалення системи виховання, а також урахування вікових особливостей і виховання духовних цінностей. Виховання на основі цінностей – шлях особистості, її духовного світу. Адже через правильний вибір основних життєвих цінностей проявляється самореалізація особистості.

Духовні цінності людини своїм корінням сягають глибокої давнини, де ідеалами була пира та чесна праця, турбота за ближнього, життя протікало у відповідності до законів Бога і природи. На жаль, прагматичний вік наклав свої корективи на духовність людини. Грубість, невміння, небажання зрозуміти іншого, проявити повагу, толерантність, співчуття, милосердя, справедливості – незаперечні докази дефіциту моральності, гуманності, який, на жаль, все частіше проявляється у поведінці сучасної молоді і навіть у вже збагачених життєвим досвідом старших осіб. Такі риси як озлобленість, егоїзм, цинізм, жорстокість, зневага до іншого, брак почуття власної гідності роз'їдають людські стосунки, руйнують їх, зводять у безвихідь вирішення найважливіших питань індивідуального і суспільного життя. І мабуть все через те, що з кожним роком посилюються тенденції до домінування у молоді матеріальних потреб над духовними.

Матеріальні цінності посідають перше місце, при цьому нехтуються моральні. Людина стає залежною від того світу, в якому вона перебуває. А саме: від грошей, пристрасті, влади. Молодь не бажає бути зобов'язаною комусь іншому.